

การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร "มหาดไทย" สู่วิธีการเป็นเลิศ

ตอน

1

- 1) ประสบการณ์นักบริหาร
- 2) ภารกิจของ ผวจ. และ ผตร.มท.
- 3) การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
- 4) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 5) เทคนิคการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล
- 6) ประสบการณ์ในตำแหน่ง ผวจ.

พิพลักษณ์ อุดมทรัพย์
เรียบเรียง

คำนำ

เอกสารความรู้ฉบับที่ 2/2562 ชุดนี้ประกอบด้วยชุดความรู้จำนวน 5 ตอน โดยฉบับนี้เป็นตอนที่ 1 ที่ได้รวบรวมจากคำบรรยายการถ่ายทอดประสบการณ์ของผู้บริหาร เทคนิคการทำงาน และประเด็นสำคัญต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด ตามโครงการศึกษาอบรมเพื่อการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงมหาดไทย เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ซึ่งจะเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับภารกิจอำนาจหน้าที่ พัฒนาศักยภาพการทำงาน ให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข เพื่อให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น โดยประกอบด้วยประสบการณ์ผู้บริหาร ดังต่อไปนี้

- นายสุธี มากบุญ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ในหัวข้อ “ประสบการณ์นักบริหาร”
- นายประทีป กิรติเรชา อธิบดีกรมที่ดิน ในหัวข้อ “ภารกิจของผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยในการบริหารงานที่ดิน”
- นายอภิชาติ โตดิลกเวชช์ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ในหัวข้อ “การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เพื่อแก้จนและลดความเหลื่อมล้ำ”
- นายชยพล ธิติศักดิ์ อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในหัวข้อ “การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับพื้นที่”
- ร้อยตำรวจโท อาทิตย์ บุญญะโสภิต อธิบดีกรมการปกครอง ในหัวข้อ “เทคนิคการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลในพื้นที่ให้สัมฤทธิ์ผล”

■ นายสุรอรรด ทองนิรมล อดีตรองปลัดกระทรวงมหาดไทย
ในหัวข้อ “ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด
ทั้งนี้เอกสารความรู้ฉบับนี้ได้จัดเก็บรวบรวมไว้ในระบบคลังความรู้
ของสถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
www.Stabundamrong.go.th เพื่อเป็นประโยชน์ในการสืบค้นต่อไป

สารบัญ

ตอน 1

1

ประสบการณ์นักบริหาร

10

ภารกิจของผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย

23

การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เพื่อแก้จนและลดความเหลื่อมล้ำ

31

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับพื้นที่

45

เทคนิคการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล

51

ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด

“ประสบการณ์นักบริหาร”

นายสุธี มากบุญ

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่ง
มหาชนชาวสยาม” คือพระปฐมบรมราชโองการ แห่งองค์พระบาทสมเด็จพระ
พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

“คนดีของฉันทรี จะต้องเป็นคนไม่พูดปด ไม่สอพลอ
ไม่อิจฉาริษยา ไม่มีความทะเยอทะยานอย่างบ้า ๆ แต่จะทำหน้าที่ของตน
ให้ดี ในขอบเขตของศีลธรรม” ความเป็นคนดีของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือสมเด็จพระเจ้า

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ เคยทรงกล่าวไว้ว่า “คนเราควรจะให้ แต่ไม่ควรจะขอ
อะไรจากคนอื่น ควรจะกินพอประมาณ ไม่ควรจะมีมากเกินไปถึงกับ
ท้องกาง ควรช่วยเหลือคนอื่นไม่ใช่เหยียบย่ำ ควรรับใช้ ไม่ควรคิดเป็น
นายคน” กับผู้พิพากษาทั้งหลาย ท่านทรงสอนไว้ เป็นบทกลอน ซึ่งถือเป็น
คติของวงการตุลาการ คือ

“เอ็งกินเหล้า เมายา ไม่ว่าจะรอก แต่อย่าออก นอกทาง
ไป ให้เสียผล จงอย่ากิน สินบาท คาดสินบน เรามั่นชน ชั้นปัญญา
ตุลาการ”

ตัวอย่างที่อัญเชิญมาพอสั่งเขบข้างต้น เพื่อแสดงให้เห็นว่า แม้แต่สถาบันสูงสุดของประเทศซึ่งเป็นที่เคารพรักของประชาชนชาวไทย ทุกคนก็ยังยึดมั่นในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อดำรงคงอยู่ไว้ซึ่งความเป็นชาติของไทยอย่างมั่นคงสืบต่อไป

จุดแตกหัก ?

จุดแตกหักของการพัฒนาอยู่ที่จังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยงานเชิงยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อทิศทางและผลของการพัฒนาประเทศ โดยมีข้าราชการและบุคลากรภาครัฐที่เกี่ยวข้องเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาการดำเนินงานในทุกด้านจะต้องมุ่งเน้นประสิทธิผลของการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดประโยชน์สูงสุด สามารถสร้างความพึงพอใจแก่ประชาชนได้อย่างสมบูรณ์แบบที่สูงสุด โดยมีหลักการง่าย ๆ คือ มุ่งเน้นการบรรลุเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาพื้นฐานสำคัญ 3 ประการ (**3 ความ**) คือ **1. ความไม่รู้** **2. ความยากจน** **3. ความเจ็บไข้** การบริหารงานจังหวัดให้บังเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างสมบูรณ์

จึงมีความจำเป็นต้องใช้ทั้ง **ศาสตร์และศิลป์** ประกอบกัน **ศาสตร์** ก็คือ ความรู้ ความสามารถทั้งในและนอกวิชาการ **ศิลป์** ก็คือ ความมีเหตุมีผล ประสบการณ์ ปฏิภาณไหวพริบ การรู้จักประยุกต์ใช้พลิกแพลงตามสถานการณ์ ทั้งนี้จะต้องตั้งอยู่บนระบบคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีด้วย นอกจากรูปแบบและวิธีการดำเนินงานแล้ว ในส่วนของตัวผู้นำก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน การเป็นผู้นำที่ดีอย่างแท้จริง มิใช่เพียง

แค่การได้มาซึ่งยศ ตำแหน่ง อำนาจเท่านั้น หากแต่อยู่ที่การปฏิบัติภารกิจ และหน้าที่ของผู้นำอันพึงมีพึงกระทำที่เป็นผลเกี่ยวเนื่องมาจากการที่ได้มาซึ่งยศ ตำแหน่งต่าง ๆ เหล่านั้น หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า **“ต้องทำหน้าที่เพื่อหน้าที่และผลงาน ห้ามทำหน้าที่เพื่อผลประโยชน์เด็ดขาด”** ดังนั้น สิ่งที่น่าจะกล่าวได้ว่า มีความสำคัญที่สุดซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติภารกิจ หน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายอย่างสมบูรณ์แบบ ตลอดจนเป็นที่เคารพรักศรัทธา เป็นศูนย์รวมจิตใจได้รับความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนอย่างแท้จริงก็คือการประพฤติ ปฏิบัติตัวของผู้นำแต่ละคน ตามหลักของการ...

“ครองตน ครองคน ครองงาน” เหมือนดังที่ **สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ** ได้ทรงดำรัสต่อสมุหเทศาภิบาลคนหนึ่ง ที่มาทูลลาเพื่อไปรับตำแหน่งใหม่ว่า **“...เจ้าคุณอำนาจอยู่ที่ราษฎรเชื่อถือ ไม่ใช้อยู่ที่พระแสงราชสัตรา จะไปอยู่ที่ไหนก็ตาม ถ้าเจ้าคุณทำให้ราษฎรเชื่อถือด้วยความศรัทธาแล้ว ไม่มีใครถอดเจ้าคุณได้แม้ในหลวง เพราะท่านก็ทรงปรารถนาให้ราษฎรอยู่เย็นเป็นสุขเช่นเดียวกัน ...”**

หลักการสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่

- ❖ **หลักสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ทดแทนคุณแผ่นดินมี 5 ประการ** คือ
 1. การเป็นข้าราชการในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้ดีที่สุด
 2. การตอบสนองนโยบายของรัฐบาลให้ดีที่สุดในทุก ๆ เรื่อง ภายใต้กรอบของกฎหมาย
 3. การยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา เป็นที่พึ่งของประชาชนให้ดีที่สุด
 4. การใช้หลักธรรมาภิบาล
 5. การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

❖ **หลักสำคัญในการปฏิบัติราชการ ใช้หลัก 5 ร่วม 3 ประสาน** คือ

ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมติดตามประเมินผล และการประสานงาน ประสานใจ ประสานการปฏิบัติ

1.การเป็นข้าราชการในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้ดีที่สุด ด้วยการปฏิบัติราชการโดยน้อมนำพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และพระราโชวาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มาเป็นหลักในการปฏิบัติ ซึ่งขอยกตัวอย่างไว้ดังนี้

❖ **พระบรมราโชวาทในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 6**

ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ อำเภอสครีราชา จังหวัดชลบุรี

วันที่ 11 ธันวาคม 2512

“ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้คนทุกคนเป็นคนดี ได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุม คนไม่ดี ไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้”

❖ **พระบรมราโชวาทเนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน**

ปีพุทธศักราช 2530

วันที่ 2 มีนาคม พุทธศักราช 2530

“ข้าราชการที่สามารถต้องมีความรู้ครบสามส่วน คือ ความรู้วิชาการ ความรู้ปฏิบัติการ และความรู้คิดอ่านตามเหตุผลตามความเป็นจริง ต้องมีความจริงใจและความบริสุทธิ์ใจในงาน ในผู้ร่วมงาน ในการ

รักษาระเบียบแบบแผน ความดีงาม ความถูกต้องทุกอย่างในแผ่นดิน ต้องมีความสงบและหนักแน่น ทั้งในกาย ในใจ ในคำพูด ต้องสำรวจดูความบกพร่องของตนเองอยู่เสมอ และปฏิบัติแก้ไขเสียโดยเร็ว ไม่ปล่อยให้เจริญงอกงาม ทำความเสียหายให้แก่ การกระทำ ความคิด และการทำงาน。”

2. การตอบสนองนโยบายของรัฐบาลให้ดีที่สุดในทุก ๆ เรื่อง ภายใต้กรอบของกฎหมาย ซึ่งจะต้องมีแนวทางการพัฒนาพื้นที่ที่ชัดเจน โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยมีแผนพัฒนาอำเภอที่เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัด เป็นกรอบในการปฏิบัติ และให้ความสำคัญกับนโยบายที่สำคัญ เช่น โครงการจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ โครงการไทยนิยมยั่งยืน การควบคุมค่าเช่านา การแก้ไขปัญหาภัยพิบัติ การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการกระจายรายได้ การช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย การแก้ไขปัญหายาเสพติด การแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ เป็นต้น

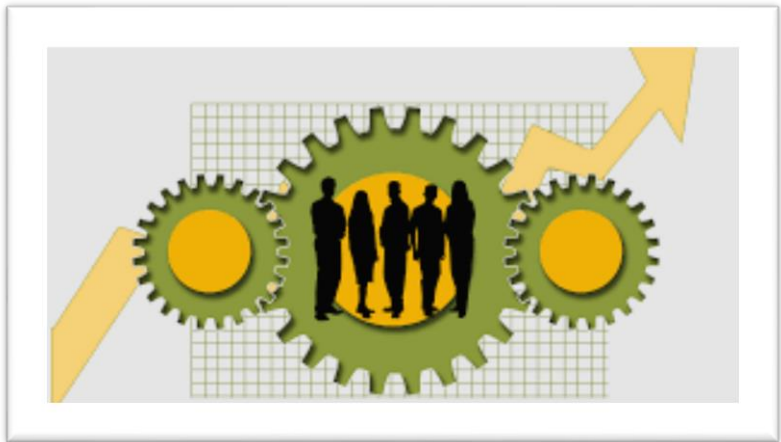
3. การยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา เป็นที่พึ่งของประชาชนให้ดีที่สุด โดยการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดต้องเชิญองค์กรทุกภาคส่วนมาร่วมในการกำหนด ทิศทางการพัฒนาพื้นที่ทั้งหน่วยงานราชการส่วนกลาง/ภูมิภาค/ท้องถิ่น/ท้องที่ องค์กรภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคม ผู้แทนฝ่ายการเมือง รวมถึงภาคประชาชน ประสานความร่วมมือทุกภาคส่วนทำการบูรณาการร่วมกันแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้เรียบร้อยในทุกพื้นที่ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การใช้หลักธรรมาภิบาล เป็นหลักสำคัญในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี อันประกอบด้วยหลักปฏิบัติ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งล้วนมีความสำคัญอย่างยิ่ง ประกอบกับการดำเนินตามรอยพระยุคลบาท **“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหานชนชาวสยาม”** คือ พระปฐมบรมราชโองการแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พระมหากษัตริย์ผู้ทรงวาง “รากฐานธรรม” ให้กลายเป็น “รากฐานไทย” ที่ข้าราชการควรน้อมนำไปใช้ในการ “ครองตน ครองคน ครองงานและครองสังคม” เพื่อให้บ้านเมืองร่มเย็นเป็นสุข ดังนั้น ในฐานะข้าราชการ รวมถึงเจ้าหน้าที่รัฐทุกประเภทของประเทศไทย จึงควรถือเอาพระองค์เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานเพื่อประชาชน โดยยึดหลักธรรมาภิบาล พร้อมทั้งตั้งปณิธานเพื่อสืบสานงานของพระองค์และเพื่อประชาชน ด้วยปณิธานเพื่อในหลวง 3 ประการ คือ เป็นคนดี ทำความดี มีชีวิตพอเพียง

5. การบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริหารที่มุ่งเน้นสัมฤทธิ์ผล เป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่ง อันเกิดจากการปรับปรุงผลการดำเนินงานขององค์กรที่ทุกคนต้องมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

ประสิทธิผลมีความรับผิดชอบต่อประชาชนและยกระดับผลการปฏิบัติงานขององค์กร ให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้ดียิ่งขึ้น โดยใช้การสร้างตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมวัดผลการปฏิบัติงานเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด การปฏิบัติงานขององค์กรมีผลสัมฤทธิ์เพียงใดพิจารณาได้จากการเปรียบเทียบผลผลิต และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่กำหนด

ทั้งนี้ ได้รวมถึงการใช้แผนพัฒนาเป็นกรอบในการปฏิบัติ ที่ช่วยเป็นเข็มทิศในการบริหารงานที่อาศัยความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ชาติกับแผนในระดับต่างๆ โดยมีหลักการบริหารที่สำคัญ ดังนี้

1) เชื่อมโยงทุกองค์ประกอบเป็นหนึ่งเดียว โดยให้ความสำคัญกับความสอดคล้องและเชื่อมโยง ระหว่างนโยบายการพัฒนาประเทศ นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน แผนท้องถิ่น และโดยยึดความต้องการของประชาชนเป็นที่ตั้ง

2) เปิดโอกาสให้องค์กรทุกภาคส่วน ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา

3) ทำงานแบบการบูรณาการ โดยการบูรณาการจะต้องทำให้ครบถ้วนทุกกระบวนการในการพัฒนา เริ่มตั้งแต่การวางแผนไปจนถึงสิ้นสุดกระบวนการในการพัฒนา รวมถึงการบูรณาการระหว่างองค์กรทุกภาคส่วนในสังคม

หลักการบริหารงาน

▶ การบริหารแบบบูรณาการ (Integration)

- เชื่อมโยงทุกองค์ประกอบเป็นหนึ่งเดียว
- เปิดโอกาสให้องค์กรทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา
- สร้างความมุ่งมั่นร่วมกัน
- เคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นคนอย่างเท่าเทียมกัน

★ ประสานแบบพลเรือน
ตัดสิ้นใจแบบทหาร
บนฐานข้อมูลที่ถูกต้อง ★

★ ทำทุกอย่างเช่นเดียวกับการรับเตี๊ยม ★

บทสรุป

พระราชปณิธานของ**สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา ดำรงราชานุภาพ** องค์ปฐมเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยที่ว่า **"บำบัดทุกข์ บำรุงสุข"** ซึ่งเป็นคำที่บอกถึงหน้าที่ความรับผิดชอบและตัวตน ของคนมหาดไทยอย่างชัดเจน หากได้ท่องจำกันอย่างขึ้นใจก็สามารถใช้เป็นเครื่องเตือนใจ เป็นเข็มทิศชี้ทาง ให้คนมหาดไทยได้คิดถึงสิ่งที่ควรคิด รู้ในสิ่งที่ควรรู้และทำในสิ่งที่ควรทำเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน การที่คนมหาดไทยจะสามารถบำบัดให้หมดทุกข์และบำรุงให้มีสุขได้อย่างแท้จริงนั้น มีความจำเป็นต้องทราบอดีต พิชิตปัจจุบันและรู้ทันอนาคต เพื่อจะได้รู้เท่า

ทันและรู้แต่ทั้งเรื่องของทุกข์และสุข รวมทั้งจะต้องมีจิตใจที่มั่นคง ในการ
 ทุ่บเทและเสียสละ ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า
 เมื่อไม่ได้มุ่งบำรุงสุขให้ตัวเองแล้วตัวเองจะต้องทุกข์ ต้องรู้จักใช้สติและ
 ปัญญาพิจารณาตามเหตุและปัจจัยที่สมควร นอกจากนี้ ยังจะต้องมีจิตใจ
 ที่แน่วแน่มิ่วมาหลงใหลในอำนาจที่มีแล้วใช้อำนาจนั้นในทางมิชอบเสีย
 เอง นี่คือนสิ่งที่คนมหาดไทยต้องเอาชนะตัวเองให้ได้อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด
 เพราะไม่เช่นนั้นก็จะไม่สามารถปฏิบัติภารกิจตามพระราชปณิธาน
 ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ องค์ปฐม
 เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยได้อย่างสมบูรณ์ อีกทั้งยังอาจก่อให้เกิดปัญหา
 อื่น ๆ ที่ร้ายแรงอย่างยิ่งตามมา คือกลับกลายเป็นการบำบัดสุข บำรุงทุกข์
 เกิดขึ้นกับประชาชนและประเทศชาติ อันเป็นการทำลายเกียรติยศศักดิ์ศรี
 ของคนมหาดไทยลงอย่างสิ้นเชิง

อีกประการหนึ่งที่ยากจะฝากคนมหาดไทยให้มีความตระหนักเป็น
 อย่างยิ่งก็คือการรักษาสถาบันผู้ว่าราชการจังหวัดไว้ให้คงอยู่คู่
 กระทรวงมหาดไทย เป็นเกียรติยศและศักดิ์ศรีของคนมหาดไทยในการ
 ปฏิบัติหน้าที่เพื่อประเทศชาติและประชาชนได้อย่างเต็มภาคภูมิตลอดไป
 ความเจริญหรือความเสื่อมของกระทรวงมหาดไทยไม่ได้เกิดจาก
 บุคคลภายนอก แต่เกิดจากพวกเราตนเอง หากพวกเราสามารถทำให้
 ส่วนราชการยอมรับ ทำให้ประชาชนเชื่อมั่นในคุณงามความดี ความรู้
 ความสามารถและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ เป็นที่พึงของประชาชนได้อย่าง
 แท้จริงแล้ว กระแสการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดที่บุคคลบางกลุ่มออกมา
 เรียกร้องเป็นระยะ ๆ ก็จะไม่สามารถทำให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อ
 สถาบันผู้ว่าราชการจังหวัดได้อย่างแน่นอน.

ภารกิจของผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้ตรวจราชการ กระทรวงมหาดไทยในการบริหารงานที่ดิน

นายประทีป กীরติเรขา

อธิบดีกรมที่ดิน

งานกรมที่ดิน ได้มุ่งเน้นการขับเคลื่อนการจัดการที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน โดยการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการออกโฉนดที่ดินแก่ประชาชน ด้วยระบบฐานข้อมูลที่ดินอันเป็นมาตรฐานเดียวกัน สามารถรองรับการใช้ประโยชน์จากที่ดินในการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง โดยใช้ระบบการให้บริการด้านการทะเบียนที่ดินของประเทศไทยให้มีความทันสมัย บริการออนไลน์ทั่วทั้งประเทศ เพื่อเชื่อมโยงกับสากลใน 5 งานบริการที่สำคัญ ได้แก่

1. LandsMaps

ในปัจจุบันเราสามารถเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดโฉนดที่ดินโดยไม่ใช้เลขที่โฉนดที่ดินได้ ด้วยการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ของกรมที่ดิน สืบเนื่องจากมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย

เกิดปัญหาการให้บริการด้านรังวัด

- การขอรับบริการของประชาชนด้านรังวัดมีผู้ใช้บริการมาก
- ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกเนื่องจากคิวรังวัดนาน เนื่องจากบุคลากร/งาน/ เครื่องมือ ไม่สมดุล

- การรังวัดไม่เป็นมาตรฐานสากล
- ขั้นตอนและเวลาการรังวัดตามระเบียบ ใช้เวลา 107 วัน เป็นอย่างน้อย เนื่องจากมีหลายขั้นตอน/เสียเวลา

- ค่าใช้จ่ายมาก
- ความไม่น่าเชื่อถือและเกิดข้อพิพาท
- งบประมาณไม่เพียงพอจัดจ้างบุคลากรช่วยงานรังวัด

เกิดปัญหาการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์

- ข้อมูลและระบบทั่วประเทศแตกต่างกัน
- มีข้อจำกัดในการเปิดเผยข้อมูล เอกสารสิทธิทั้งระบบ และระเบียบการบริการ

- มีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลผังรูปแปลงที่ดิน (zoning) และราคาประเมิน

- มีอุปสรรคในการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงาน

แนวทางการขับเคลื่อน/แก้ไขปัญหา

การให้บริการด้านรังวัด

- 1.ลดระยะเวลาการรังวัดให้อยู่ภายใน 60 วัน
- 2.ยกระดับการรังวัดที่ดินด้วยระบบโครงข่ายการรังวัดด้วยดาวเทียมแบบจลน์ (RTK GNSS) โดยมีค่าพิกัดทุกมุมเขต
- 3.โฉนดที่ดินทั่วประเทศจะมีค่าพิกัดโดยระบบดาวเทียมจากการรังวัดด้วยแผนที่ชั้น 1
- 4.สร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และพัฒนาช่างรังวัดเอกชน ตามแนวทางประชารัฐ

- 5.ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

การให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์

1. พัฒนาการบริการข้อมูลเอกสารสิทธิตามกรอบข้อกำหนด โดยมีการปรับปรุงระบบและระเบียบ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชน โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งประชาชนทั่วไปสามารถเข้าดูรูปแปลงที่ดิน พร้อม

ราคาประเมินได้ โดยไม่ต้องอาศัยข้อมูลเลขที่โฉนดที่ดิน สามารถตรวจสอบ
แนวเขตที่ดิน (Zoning) ในเว็บไซต์ และ LandsMaps

2. จัดเก็บข้อมูลและพัฒนาระบบสารสนเทศให้อยู่ในระบบ
เดียวกันทั่วประเทศสำหรับรองรับการทำนิติกรรมต่างสำนักงานด้วยระบบ
อิเล็กทรอนิกส์

ประโยชน์ของการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริการภาครัฐ (Service Reform)

- ลดภาระและค่าใช้จ่ายในการซื้อแนวเขตของเจ้าของที่ดิน แปลง
ข้างเคียงคิดเป็นมูลค่ากว่า 120,000 ล้านบาท (จากการลงทุนในระบบ
RTK GNSS & Rover มูลค่า 62,255.80 ล้านบาท)
- ลดข้อพิพาทและเวลารอคิวการรังวัด
- ป้องกันการบุกรุกที่ดินของรัฐ รวมถึงพื้นที่อุทยานและป่าสงวน
- Big Data Sharing & Transparency (ใช้ภาพถ่ายดาวเทียม
จาก Digital Mapping Camera ให้หน่วยงานอื่นนำไปต่อยอด)
- เมื่อการยกระดับการรังวัดเป็นแผนที่ชั้นหนึ่งเสร็จสิ้นทั่วประเทศ
แล้ว จะนำไปสู่ THAILAND 4.0 อย่างแท้จริง เนื่องจากโฉนดที่ดินทุกแปลง
ได้เปลี่ยนเป็นแผนที่ชั้นหนึ่งครบทั่วประเทศ
- ประชาชนจะได้รับความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่ายใน

การตรวจสอบผัง แนวเขตที่ดิน (zoning) โดยไม่ต้อง
เดินทางไปตรวจสอบที่สำนักงานเขต

- สามารถรับบริการตรวจสอบข้อมูลที่ดินได้
ตลอด 24 ชั่วโมง โดยไม่มีวันหยุด
- เมื่อมีการพัฒนาระบบสารสนเทศของ
กรมที่ดินแล้วเสร็จ สามารถรองรับการทำนิติกรรมต่าง
สำนักงานด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ทั่วประเทศ
ตอบสนองนโยบาย THAILAND 4.0

ท่านทราบหรือไม่ว่า ปัจจุบันการยื่นคำขอจดทะเบียนที่ดิน (โฉนดที่ดิน และ น.ส.3ก) โดยที่ไม่ต้องมีการรังวัดหรือมีการประกาศ เช่น ขาย, ให้, จำนอง ฯ สามารถยื่นคำขอได้ที่สำนักงานที่ดินทุกแห่ง

2. LandsFAX

การให้บริการประชาชนต่างสำนักงานที่ดินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (โดยใช้บัตรประจำตัวประชาชน) ซึ่งได้เริ่มให้บริการทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2560

ใกล้ที่ไหนยื่นคำขอนั้น ให้บริการ 3 ประเภทดังนี้

1. การตรวจสอบหลักทรัพย์ เช่น โฉนดที่ดิน น.ส.3ก น.ส.3 หนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุด เป็นต้น อัตราค่าธรรมเนียม 105 บาท/แปลง
2. การประเมินราคาทุนทรัพย์ เช่น โฉนดที่ดิน น.ส.3ก น.ส.3 หนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุด เป็นต้น ค่าคำขอ แปลงละ 5 บาท ค่ารับรองฉบับละ 10 บาท ค่าสำเนาเอกสารแผ่นละ 50 บาท
3. การขอสำเนาเอกสารสิทธิ์ เช่น ข้อมูลเอกสารสิทธิ์ รายการจดทะเบียน เป็นต้น อัตราค่าธรรมเนียม 105 บาท/แปลง

ทั้งนี้ ผู้ขอรับบริการจะต้องมีคุณสมบัติ 1. เป็นผู้ที่มีกรรมสิทธิ์
2. มีสิทธิตามกฎหมาย 3. เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตามกฎหมาย
การให้บริการตามระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการขอตรวจสอบ
หลักทรัพย์ ขอสำเนาภาพลักษณ์เอกสารสิทธิ และขอหนังสือรับรองราคา
ประเมินทุนทรัพย์ ที่สำนักงานที่ดินแห่งใดแห่งหนึ่งด้วยระบบสารสนเทศ
พ.ศ. 2560 เพื่อประโยชน์และอำนวยความสะดวก ลดภาระค่าใช้จ่ายและ
เวลาในการเดินทางของประชาชน โดยการเพิ่มช่องทางการให้บริการ
ในเรื่องการตรวจสอบหลักทรัพย์ ขอสำเนาภาพลักษณ์เอกสารสิทธิ และ
การขอหนังสือรับรองราคาประเมินทุนทรัพย์

LandsFAX Function

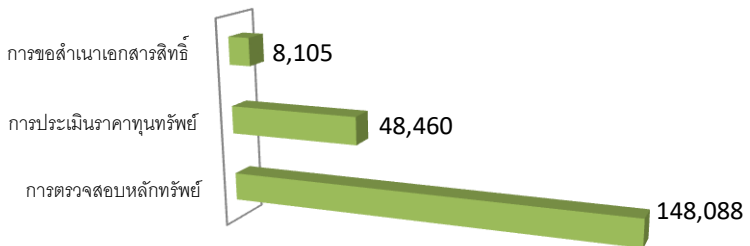
LandsFAX Conceptual Framework

- ❖ ตรวจสอบหลักทรัพย์
- ❖ ขอสำเนาภาพลักษณ์เอกสารสิทธิ์
- ❖ ขอหนังสือรับรองราคาประเมินทุนทรัพย์

สถิติการใช้บริการ LandsFAX

■ สถิติการใช้บริการ LandsFAX จำนวน (ครั้ง)

3. ที่สาธารณประโยชน์

"ที่สาธารณประโยชน์" หมายถึง ที่ดินที่ทางราชการได้จัดให้หรือสงวนไว้เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันตามสภาพแห่งพื้นที่นั้น หรือที่ดินที่ประชาชนได้ใช้หรือเคยใช้ประโยชน์ร่วมกันมาก่อนไม่ว่าปัจจุบันจะยังใช้อยู่หรือเลิกใช้แล้วก็ตาม เช่น ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์ ป่าช้าฝางและเผาศพ ห้วย หนอง ที่ชายตลิ่ง ทางหลวง ทะเลสาบ เป็นต้น ตามกฎหมายถือว่าเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ผู้ใดจะเข้ายึดถือครอบครองเพื่อประโยชน์แต่เฉพาะตนนั้นไม่ได้เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามที่ระเบียบและกฎหมายกำหนดไว้ หากฝ่าฝืนจะมีความผิดและได้รับโทษตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือกฎหมายอื่นที่กำหนดไว้โดยเฉพาะพนักงานเจ้าหน้าที่จะอนุญาตให้บุคคลได้ใช้ประโยชน์ในที่สาธารณะเพื่อประโยชน์แห่งตนได้ ก็เฉพาะกรณีที่มีระเบียบและกฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะเท่านั้นเช่น การอนุญาตขุดดินลูกรังหรือการอนุญาตดูดทราย เป็นต้น

การรังวัดเพื่อออกหนังสือสำหรับที่หลวง

การรังวัดเพื่อออกหนังสือสำหรับที่หลวง มีวัตถุประสงค์พอสรุปได้ 5 ประการ คือ

1. เพื่อกำหนดขอบเขตหรือแนวเขต ปักหลักเขตที่ดิน ปักหลักเขตที่สาธารณประโยชน์ และปักแผ่นป้ายชื่อที่สาธารณประโยชน์
2. เพื่อให้ทราบตำแหน่งที่ตั้ง ขนาดรูปร่าง และเนื้อที่ดินที่ถูกต้องของที่สาธารณประโยชน์ต่าง ๆ
3. เพื่อป้องกันการบุกรุก เข้าทำประโยชน์โดยไม่ถูกกฎหมายและลดข้อพิพาทเรื่องแนวเขตที่ดิน
4. เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการคุ้มครอง และดูแลรักษาให้คงอยู่เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมตลอด โดยมุ่งหวังให้ประชาชนเกิดความสำนึกในการช่วยดูแลรักษาที่สาธารณประโยชน์
5. เพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้เป็นหลักฐาน

ประชาชนกับการมีส่วนร่วมในการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับ ที่หลวง

การรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ถูกต้อง ตามสภาพและ
ขอบเขตที่แท้จริงตรงตามวัตถุประสงค์ และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน
โดยรวม จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนในท้องที่ ช่วยให้
ข้อมูลและอำนวยความสะดวกต่อการรังวัด ได้แก่

- ระวังชี้แนวเขตที่ดินข้างเคียงที่มีแนวเขตติดต่อกับที่สาธารณประโยชน์
อย่างถูกต้อง ไม่นำรังวัดรुकล้ำที่สาธารณประโยชน์
- ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้ประโยชน์ ขอบเขต และแนวเขตที่
สาธารณประโยชน์ที่ถูกต้องและข้อมูลเกี่ยวกับการบุกรุกเข้าทำประโยชน์
หรือการลุกล้ำแนวเขตที่สาธารณประโยชน์
- สอดส่องดูแลไม่ให้เกิดการทุจริต เพื่อหาประโยชน์จากที่
สาธารณประโยชน์ของเจ้าหน้าที่หรือผู้ไม่หวังดี
- ให้ข้อคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการป้องกันดูแลรักษา และยุติข้อ
พิพาทต่าง ๆ ตามโอกาสและความเหมาะสม

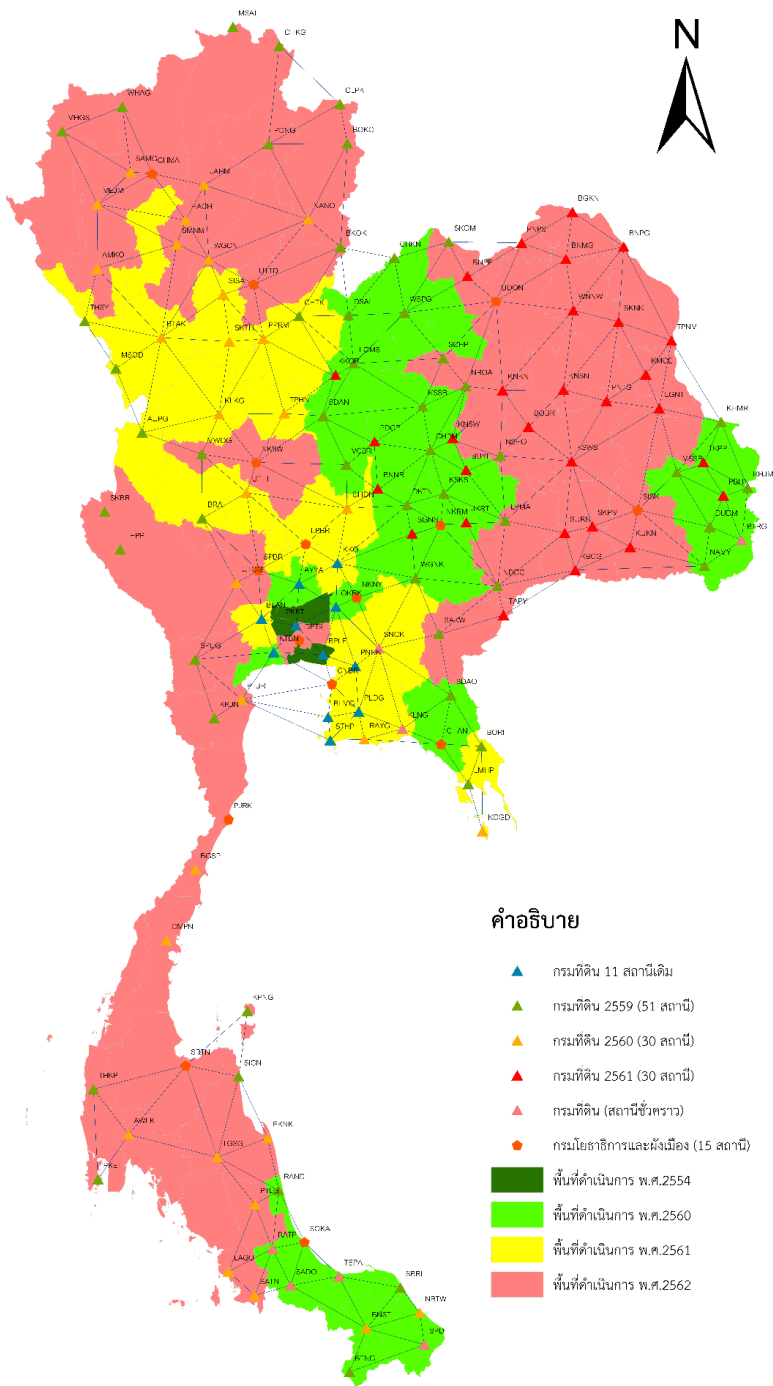

4. การรังวัดด้วยระบบโครงข่ายดาวเทียมแบบจลน์ (RTK Network) Real Time Kinematics Network)

เป้าหมายโครงการ จัดทำรูปแบบแปลงที่ดินที่มีค่าพิกัดทางภูมิศาสตร์ด้วยระบบ RTK GNSS Network ทั่วประเทศ ทั้งหมด 36,428,326 แปลง แบ่งเป็นโฉนดที่ดิน 32,373,803 แปลง นส.3ก 3,032,630 แปลง และ นส.3 1,021,893 แปลง

การประกาศพื้นที่ยกระดับการรังวัดด้วยระบบโครงข่ายดาวเทียมแบบจลน์
 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ได้ประกาศพื้นที่ดำเนินการ 3 จังหวัด
 ได้แก่ ปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรปราการ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้ประกาศพื้นที่ดำเนินการ 15 จังหวัด
 ได้แก่ นครนายก พระนครศรีอยุธยา สมุทรสงคราม สมุทรสาคร
 นครราชสีมา ชัยภูมิ เพชรบูรณ์ เลย หนองบัวลำภู อุบลราชธานี
 จันทบุรี สงขลา นราธิวาส ปัตตานี และยะลา

คำอธิบาย

- ▲ กรมที่ดิน 11 สถานีเดิม
- ▲ กรมที่ดิน 2559 (51 สถานี)
- ▲ กรมที่ดิน 2560 (30 สถานี)
- ▲ กรมที่ดิน 2561 (30 สถานี)
- ▲ กรมที่ดิน (สถานีชั่วคราว)
- กรมโยธาธิการและผังเมือง (15 สถานี)
- พื้นที่ดำเนินการ พ.ศ.2554
- พื้นที่ดำเนินการ พ.ศ.2560
- พื้นที่ดำเนินการ พ.ศ.2561
- พื้นที่ดำเนินการ พ.ศ.2562

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้ประกาศพื้นที่ดำเนินการ 18 จังหวัด ได้แก่ สตูล ตาก สุโขทัย พิษณุโลก กำแพงเพชร พิจิตร อุทัยธานี ลพบุรี ชัยนาท สิงห์บุรี สระบุรี อ่างทอง ปราจีนบุรี นครปฐม ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง และตราด

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้ประกาศพื้นที่ดำเนินการ 41 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน พะเยา น่าน ลำปาง แพร่ อุตรดิตถ์ นครสวรรค์ ขอนแก่น มหาสารคาม บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ สุพรรณบุรี สระแก้ว สกลนคร อุตรธานี นครพนม กาฬสินธุ์ มุกดาหาร ร้อยเอ็ด ยโสธร อำนาจเจริญ กาญจนบุรี ราชบุรี กรุงเทพมหานคร เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี กระบี่ ตรังบึงกาฬ หนองคาย นครศรีธรรมราช ภูเก็ต พัทลุง และสตูล (แผนการประกาศฯ อาจเปลี่ยนแปลง ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ติดตั้ง CORS ของกรมแผนที่ทหาร)

5. ศูนย์ดำรงธรรมที่ดิน

กรมที่ดินกระทรวงมหาดไทย เปิดช่องทางรับเรื่องราวร้องเรียนผ่านทางเว็บไซต์ เพื่อให้ประชาชนผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ สังกัดกรมที่ดิน หรือข้าราชการ สังกัดกรมที่ดิน ผู้มีความคับข้องใจ หรือได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมจากผู้บังคับบัญชา

การแก้ไขปัญหาส่วนใหญ่

1. การลงพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดิน เช่น การลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณี นางตุ๊กตา ศิริมาก ร้องเรียนให้ตรวจสอบ กรณีการออกโฉนดที่ดินโดยอาศัยหลักฐานแบบแจ้งการครอบครอง (ส.ค.1) ว่าอยู่ในที่สาธารณประโยชน์หรือไม่ (พื้นที่ ต.ห้วยใหญ่ อ.บางละมุง จ.ชลบุรี) การลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีนายชาญเดช แก้วสิทธิ์ ร้องเรียนให้ตรวจสอบแนวเขตทางสาธารณะ (พื้นที่ ต.ท่าข้าม อ.รัฐประเศ จ.สระแก้ว) การร่วมปฏิบัติการศูนย์ดำรงธรรมส่วนหน้ารับเรื่องราวร้องทุกข์ และให้คำปรึกษาแนะนำการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

2. ให้ความสำคัญกับโครงการศูนย์ดำรงธรรมนำสุข คลายทุกข์ด้านที่ดิน ให้แก่ประชาชน ตลอด 24 ชั่วโมง.

การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากเพื่อแก้จนและลดความเหลื่อมล้ำ

นายอภิชาติ โตดิลกเวชช์
อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

อยู่อย่างไรในยุค Disruptive World

ผู้ว่าราชการจังหวัดในปัจจุบันต้องมีการปรับตัวให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง อันเป็นภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เพื่อปรับทิศทาง และสร้างหนทางพัฒนาประเทศให้เจริญ สามารถรับมือกับโอกาส และภัยคุกคามแบบใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยการสร้างการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร และต้องกระจายข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่จำนวนมากมหาศาลให้รวดเร็ว ผู้นำต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น ต้องเปิดกว้างและเชื่อมโยงเข้ากับทุกฝ่าย (Open and Connected Government) คือ ต้องมีความเปิดเผย โปร่งใสในการทำงาน โดยบุคคลภายนอกสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของ

ทางราชการ หรือมีการแบ่งปันข้อมูลกันและกัน และสามารถเข้ามาตรวจสอบการทำงานได้ รวมถึงการโอนถ่ายภารกิจที่ภาครัฐไม่ควรดำเนินการเองให้แก่ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการแทน ด้วยการร่วมมือกันทำงานอย่างแท้จริง โดยจัดระบบการวางแผนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน

ปัญหาสำคัญของประเทศในการพัฒนาชนบท

ปัญหาความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมายาวนานและยังเป็นปัญหาอยู่ในขณะนี้ ซึ่งพบว่า ในปี 2559 ความเหลื่อมล้ำในประเทศไทยอยู่อันดับที่ 3 ของโลก เป็นปัญหาที่น่ากลัวมาก และไม่น่าเชื่อเลยว่า จากการค้นพบข้อมูล คนไทยมากกว่า 3 ใน 4 ไม่ได้เป็นเจ้าของที่ดินใด ๆ เลย ร้อยละ 61 ของโฉนดที่ดินของไทย มีอยู่ในมือประชากร เพียงร้อยละ 10 เท่านั้นเอง

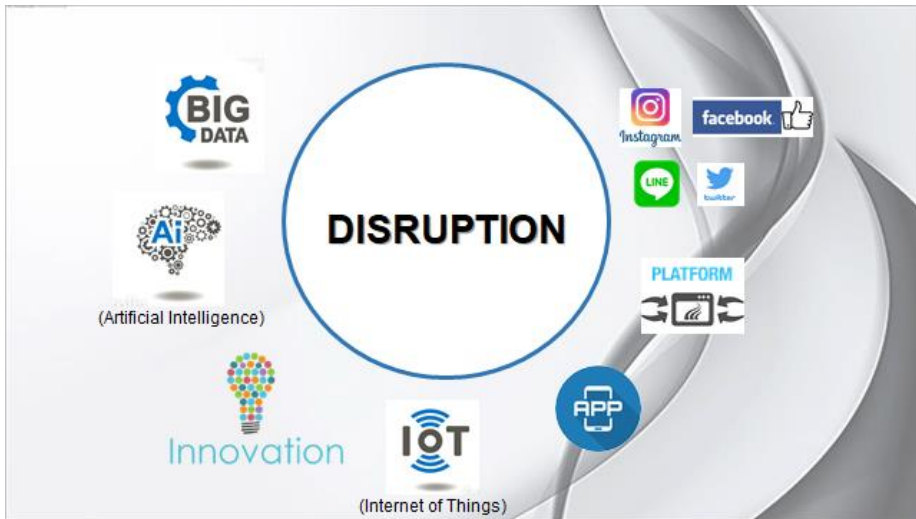
การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนฯ 12 แผนปฏิรูปประเทศ นโยบายรัฐบาล เพื่อการพัฒนาชุมชนที่ทำให้เกิดความสามารถในการแข่งขัน สร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกับทางสังคม เพื่อนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นจากความเหลื่อมล้ำ ด้วยการสร้างความมั่นคงผ่านกลไกการกระจายรายได้โอกาสและความมั่งคั่งอย่างเท่าเทียม (Inclusive Growth Engine) โดยเน้นการปรับเปลี่ยนจากความมั่งคั่งที่กระจุกเป็นความมั่งคั่งที่กระจาย ด้วยหลักคิดที่ว่า “เราจะเดินหน้าไปด้วยกันโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” ซึ่งการจะไปถึงจุดหมายดังกล่าวทุกภาคส่วนต้องร่วมกันขับเคลื่อน ดังนี้

1. เข้าใจทิศทางโลกในปัจจุบัน

การเปลี่ยนแปลงในวิธีใหม่ เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างสิ้นเชิง ที่ทำให้สิ่งเดิม ๆ ที่มีอยู่ล้มหายตายจากไป

สาเหตุจาก

1. ความเร็ว การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนด้วยเทคโนโลยี
2. วิธีการมองจากคนรุ่นใหม่ที่มาจากการศึกษาใหม่ๆ มองโลกใหม่ ไม่เชื่อการมองแบบเดิม
3. Start up กลุ่มคนไม่ต้องการเดินตามแนวทางเดิมที่สังคมกำหนดมา รื้อสิ่งเดิมและการกระทำแบบเดิมเพื่อตอบสนองความต้องการของคนที่เปลี่ยนไป
4. การได้รับข้อมูลข่าวสารมากขึ้นอย่างรวดเร็วและสะดวกสบายมากขึ้น

2. การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

เศรษฐกิจฐานราก หรือ ระบบเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น เป็นระบบที่สามารถพึ่งตนเอง มีการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน มีคุณธรรม และเป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาด้านอื่นๆ ในพื้นที่ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ผู้คน ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ

อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน (ที่มา : นางสาวสมสุข บุญยะบัญชา ประธานคณะกรรมการเศรษฐกิจและทุนชุมชน พอช.)

ทำไมต้องขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ ?
ความเป็นจริงนั้น เศรษฐกิจไทยมีโครงสร้างยึดติดกับภาคเกษตร
ส่วนมากและชาวชนบทกว่าร้อยละ 80 เป็นผู้ประกอบการเกษตร

ปัญหาที่คงอยู่มานาน

1. ขีดความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำกัด
2. นโยบายที่ผ่านมาในการแก้ปัญหาขาดความชัดเจน
3. การเสียสมดุลทางเศรษฐกิจในพื้นที่ คนจนมากกว่า 10 ล้านคน มีรายได้ไม่พอรายจ่าย ไม่สามารถดำรงชีพได้ตามมาตรฐาน

ทางแก้มีเพียงประการเดียว คือ จัดระบบเศรษฐกิจฐานรากหรือเศรษฐกิจชุมชนขึ้น ในเครือข่ายที่เป็นการรวมกลุ่มกันหรือเป็นพื้นที่พัฒนาทั่วประเทศ

หลักคิดแก่นใจในการพัฒนาชนบท

ใช้แนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากภายใต้หลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน ควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงกับประชาคมโลก ตามแนวคิด “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยขับเคลื่อนผ่านกลไก “ประชารัฐ”

การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง ต้องปกป้องคุ้มครองและขยายความร่วมมือ และพร้อมที่ผลักดันมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยการเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่าง ๆ เทคโนโลยีที่ทันสมัยสู่ชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ชุมชนพึ่งตนเองได้ ทั้งนี้ ยึดแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ความสำคัญในการสร้างความร่วมมือข้ามภาคส่วน ซึ่งทุกภาคส่วนล้วนมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจ ตั้งแต่กระบวนการการเข้าถึงปัจจัยการผลิต การสร้างองค์ความรู้ การตลาด การสื่อสารเพื่อการรับรู้ การบริหารจัดการเพื่อความยั่งยืน จนนำไปให้เกิดการสร้างรายได้ให้ชุมชน ประชาชนมีความอยู่ดีกินดี มีความสุข

หลักการสำคัญ คือ

1. ชุมชนลงมือทำ
2. เอกชนขับเคลื่อน
3. รัฐบาลสนับสนุน

เพื่อก้าวสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ในปี 2562 – 2564 ให้ประชาชน “มั่งมี ศรีสุข” แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ มีดังนี้

1. สัมมาชีพชุมชนขยายวงกว้างเต็มพื้นที่
2. ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีเข้มแข็งยั่งยืน
3. ขยายแนวคิดวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคม
4. เกิดเครือข่ายความร่วมมือเศรษฐกิจฐานรากจังหวัด อำเภอ หน่วยงาน
5. เชื่อมโยงเครือข่ายผลิตภัณฑ์ข้ามจังหวัด

3. วิธีการทำงานเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

ความคาดหวังในนักบริหาร

ผู้นำองค์กร

1. วางยุทธศาสตร์ ให้มีความชัดเจน
2. หาทีมงานที่เก่ง มีความรู้ความสามารถสามารถช่วยทำงานให้บรรลุเป้าหมาย
3. Monitor และวินิจัยตัดสินใจแก้ไขปัญหาสามารถกำกับติดตามได้

1. หลักคิดดี เสียบคม
2. เก่ง
3. รู้กว้าง
4. มีประสบการณ์
5. วางแผน งาน งบประมาณ ระบบ คน ได้

หัวหน้าส่วนราชการ

ทางแก้ไข

1) Positioning การค้นหาศักยภาพ

การพัฒนาศักยภาพ โดยการค้นหาความพร้อมความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ของพื้นที่นั้น ๆ ด้วยการหาพื้นที่ที่มีภูมิปัญญาในท้องถิ่นสามารถนำมาพัฒนาต่อยอดได้ ส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง และนำศักยภาพที่มีในพื้นที่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า โดยใช้ “งบ ทุน งาน” ให้ถูกที่/ถูกจุด ก่อให้เกิดรายได้มากพอสมควร

2) ขับเคลื่อนงานด้วยแนวคิด 3D

Dream = เป้าหมาย กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน ทำอะไร เพื่ออะไร เพื่อใคร

Define = ทำให้ชัด Strategy: ยุทธศาสตร์ กำหนดรูปแบบ/กระบวนการทำงานที่เป็นระบบ สร้าง Value Chain ในการทำงาน

Drive = ผลักดันการพัฒนา “แผนงาน/โครงการ” ที่เกิดจากการมีเป้าหมายและกระบวนการทำงานที่ชัดเจน

3) การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในจังหวัดโดยระบบ Cluster

คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน เปรียบเสมือนหัวรถจักร ที่คอยขับเคลื่อนและกำกับการบริหารงานนโยบายที่สำคัญต่างๆ โดยบรรจุไว้ในใบกิจว่าจะทำอะไรบ้าง ซึ่งให้คณะกรรมการ (Cluster) เป็นผู้ช่วยกำกับติดตาม เช่น ใบกิจที่ 1 ด้านเศรษฐกิจ ใบกิจที่ 2 ด้านสังคม ใบกิจที่ 3 ด้านความมั่นคง ใบกิจที่ 4 ด้านบริหารจัดการ เป็นต้น

ประโยชน์ในการใช้ระบบ Cluster

- มีเป้าหมายชัดเจน งานเกิดผลสัมฤทธิ์แท้จริง (Outcome)
- บูรณาการได้จริง ทั้ง งาน งบ ระบบ คน
- ลดความซ้ำซ้อน ต่างคนต่างทำ การปฏิเสธงาน
- กำกับงานได้ง่าย ครอบคลุมทุกงานสำคัญ (Monitor)
- ขับเคลื่อนนโยบายสำคัญได้สำเร็จ แปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

4) Platform

ในการทำโครงการให้นึกถึง Platform

- ระบบปฏิบัติการที่เป็นแอปพลิเคชันหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ผลิตมาเพื่อใช้งานกัน
- หลักธุรกิจ กำไรหลายต่อ
- โทรศัพท์มือถือเป็นตัวอย่งการใช้ Platform
- หลักคิดเพื่อการทำงาน คือ มองให้กว้าง และครบ คิดนอกกรอบ ได้ประโยชน์หลายต่อ.

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับพื้นที่

นายชยพล ธิติศักดิ์

อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาวิษยราชวงศรณ บดินทรเทพยวรางกูร ได้พระราชทานแนวทางในการแก้ปัญหาการแก้ไขปัญหาคอทกภัย เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2561 มาเป็นแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. เร่งดูแลประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากอุทกภัยให้กลับมาดำเนินชีวิตเป็นปกติโดยเร็ว
2. การปฏิบัติการต้องบูรณาการและวางแผนเผชิญเหตุให้ดีอย่าให้เกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติของแต่ละหน่วยงาน
3. น้อมนำพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมแต่ละสภาพพื้นที่

ซึ่งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้น้อมนำพระราชทานกระแสรับสั่ง มาดำเนินการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยในทุกระดับ

1. แนวคิดการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ซึ่งดำเนินการตามวัฏจักรภัย ดังนี้

1. ก่อนเกิดสาธารณภัย ได้แก่ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การเตรียมความพร้อม และการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย

2. ขณะเกิดสาธารณภัย ได้แก่ การเผชิญเหตุ และการบรรเทาทุกข์

3. หลังการเกิดสาธารณภัย ได้แก่ การฟื้นฟู

2. เครื่องมือของการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

2.1 พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550

เป็นกฎหมายในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศ โดยอาศัยกลไกระดับนโยบาย อำนาจหน้าที่ แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เป็นเครื่องมือสำคัญในดำเนินการแก้ไขและป้องกัน และการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานตามหน้าที่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

2.2 แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558

เป็นแผนหลักในการบริหารจัดการสาธารณภัยตามหลักสากล มีลักษณะเป็นแนวคิดในการปฏิบัติมุ่งเน้นการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยยึดแนวคิด “การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย” (Disaster Risk Reduction) เพื่อป้องกันภัยพิบัติตามหลักสากล คือ “รู้รับ-ปรับตัว-ฟื้นเร็วทั่ว-อย่างยั่งยืน” (Resilience) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแผนดังกล่าว เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2558 โดยมอบหมายให้ กระทรวง กรม องค์กรและหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคส่วนอื่น ๆ ปฏิบัติการตามแผนฯ

2.3 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการสามารถเบิกเงินคลังเป็นเงินอุดหนุนราชการ เพื่อทดลองจ่ายในกรณีที่เกิดภัยพิบัติฉุกเฉิน และมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าแก่ผู้ประสบภัยพิบัติ โดยมีหลักเกณฑ์วิธีการดำเนินการให้ความช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ กำหนดไว้

3. กลไกในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

3.1 ระดับการจัดการความเสี่ยง

ระดับ 1 สาธารณภัยขนาดเล็ก ผู้อำนวยการอำเภอ (นายอำเภอ) ผู้อำนวยการท้องถิ่น (นายกเทศมนตรี) และ/หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้อำนวยการเขต กทม.) เป็นผู้ควบคุม และสั่งการ

ระดับ 2 สาธารณภัยขนาดกลาง ผู้อำนวยการจังหวัด (ผวจ.) หรือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผว.กทม.) เป็นผู้ควบคุมและสั่งการ

ระดับ 3 สาธารณภัยขนาดใหญ่ ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) เป็นผู้ควบคุม สั่งการและบัญชาการ

ระดับ 4 สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นผู้ควบคุม สั่งการ และบัญชาการ

ทั้งนี้ ในฐานะอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นผู้ควบคุม กำกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เจ้าพนักงาน อาสาสมัคร ได้ทั่วราชอาณาจักร

3.2 การยกระดับการจัดการสาธารณภัย

ให้ผู้บัญชาการหรือผู้อำนวยการใช้เกณฑ์หรือเงื่อนไขเพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจยกระดับการจัดการสาธารณภัย ดังนี้

1. พื้นที่ : พื้นที่ที่ประสบภัยที่ได้รับผลกระทบและความเสียหาย
2. ประชากร : จำนวนและลักษณะของประชากรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ
3. ความซับซ้อน : ความยากง่าย สถานการณ์แทรกซ้อน และเงื่อนไขทางเทคนิคของสถานการณ์
4. ศักยภาพด้านทรัพยากร : ความสามารถในการปฏิบัติงานจากทรัพยากร

3.3 การประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย

เพื่อประโยชน์ในการจัดการสาธารณภัยในเขตพื้นที่ให้มีการออกประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยได้ตามดุลยพินิจ เพื่อให้ส่วนราชการสามารถให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ระดับ 1 สาธารณภัยขนาดเล็ก ให้ ผอ.จังหวัด/ผอ.กทม. เป็นผู้ออกประกาศ

ระดับ 2 สาธารณภัยขนาดกลาง ให้ ผอ.จังหวัด/ผอ.กทม. เป็นผู้ออกประกาศ

ระดับ 3 สาธารณภัยขนาดใหญ่ ให้ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เป็นผู้ออกประกาศ

ระดับ 4 สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง ให้ นายกรัฐมนตรี หรือ รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นผู้ออกประกาศ

3.4 การประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

เป็นการประกาศให้ท้องที่นั้นเป็นเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามระเบียบกระทรวงคลังว่าด้วยเงินตราของราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน และหลักเกณฑ์วิธีการที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของผู้ประสบภัยพิบัติ ตามวงเงินตราของราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องสำหรับให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย

- การพิจารณาประกาศเขตฯ เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ร่วมกับ คณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) หากไม่สามารถประชุม ก.ช.ภ.จ. ได้ทัน และผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าความเสียหายเป็นไปตามหลักเกณฑ์ฯ ก็ให้มีอำนาจประกาศเขตฯ โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจาก ก.ช.ภ.จ.

▪ การประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือฯ ไม่ต้องรอผลการสำรวจความเสียหายอย่างละเอียด เนื่องจากการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือฯ เป็นการประกาศให้ทราบว่ามีภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้นแล้วในพื้นที่ ซึ่งเป็นคนละขั้นตอนกับการประชุมพิจารณาให้ความช่วยเหลือที่จะต้องใช้ผลการสำรวจความเสียหายอย่างละเอียด

▪ การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน **3 เดือน** นับแต่วันที่เกิดภัย ทั้งนี้ จังหวัดสามารถเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการให้ความช่วยเหลือที่เกิดขึ้นจริงได้ ตั้งแต่วันที่เกิดภัยพิบัติ และอยู่ระหว่างการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือฯ ได้

3.5 กลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข (ภาวะปกติ)

โดยมีกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข จังหวัด/ กทม./ อำเภอ / อปท. ดำเนินดังนี้

- **ภาวะปกติ** ประสานงาน และบูรณาการข้อมูลและการปฏิบัติการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของสรรพกำลัง เครื่องมือ อุปกรณ์ แผนปฏิบัติการ เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาสาธารณสุขทั้งระบบ

- **ภาวะใกล้เกิดภัย** เตรียมการเผชิญเหตุ ติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ รวมถึงวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประเมินสถานการณ์ และแจ้งเตือนภัย พร้อมทั้ง รายงาน และเสนอความเห็นต่อ ผู้อำนวยการ/ผู้บัญชาการ

- **ภาวะเกิดภัย** จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน (อปท)/ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์(จังหวัด) /ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์(อำเภอ) เพื่ออำนวยความสะดวกและบูรณาการประสานการปฏิบัติ รวมถึงติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ รายงาน สถานการณ์ และแจ้งเตือน

3.6 กลไกการจัดการฯ (ภาวะฉุกเฉิน) เพื่ออำนวยความสะดวก ควบคุมปฏิบัติงาน และประสานการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข เป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรเพื่อการจัดการสาธารณสุข และประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร และองค์การสาธารณสุขในพื้นที่ที่รับผิดชอบโดยมีองค์การปฏิบัติ ดังนี้

- กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขแห่งพื้นที่ (อบต./เทศบาล/เมืองพัทยา) จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินเมื่อเกิดสาธารณสุขขึ้น

- ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ (ศบก.อ.) ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอเมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัย
- ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด/กรุงเทพมหานคร (ศบก.จ./ศบก.กทม.) ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด/กรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด / กรุงเทพมหานคร
- ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด/กรุงเทพมหานคร แปรสภาพเป็นศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ของกองบัญชาการและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ในกรณีเมื่อมีการยกระดับเป็นการจัดการสาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ 3) หรือการจัดการ สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ 4)
- กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง (กอปภ.ก.) ในกรณีการจัดการสาธารณภัยขนาดเล็ก (ระดับ 1) และ สาธารณภัย ขนาดกลาง (ระดับ 2) ทำหน้าที่ อำนาจการ ประสานการ ปฏิบัติ ประเมินสถานการณ์ และสนับสนุนการสั่งการจากกองบัญชาการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ รวมทั้งวิเคราะห์สถานการณ์ และเสนอความคิดเห็นต่อผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรี เพื่อตัดสินใจยกระดับเป็นการจัดการสาธารณ ภัยขนาดใหญ่

3.7 โครงสร้างกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก ได้แก่

(๑) ส่วนปฏิบัติการ มีหน้าที่ปฏิบัติการลดอันตรายที่เกิดขึ้น โดยเร็ว โดยรักษาชีวิตและปกป้องทรัพย์สิน เข้าควบคุมสถานการณ์ ฟื้นฟูสู่สภาวะปกติ ดับเพลิง ค้นหาและกู้ภัย สารเคมีและวัตถุอันตราย บริการ

การแพทย์และสาธารณสุข คมนาคม รักษาความสงบเรียบร้อย ประสาน
ทรัพยากร และทางทหาร

(๒) ส่วนอำนวยการ หน้าที่ติดตามสถานการณ์ วิเคราะห์
แนวโน้มสถานการณ์ แจ้งเตือนภัย รวบรวม ประสานข้อมูล และประเมิน
ความต้องการและความจำเป็นในการสนับสนุนทรัพยากรในภาวะฉุกเฉิน

(๓) ส่วนสนับสนุน ตอบสนองการร้องขอรับการสนับสนุน
ในทุก ๆ ด้านที่จำเป็น เพื่อให้การจัดการในภาวะฉุกเฉินดำเนินไปอย่างมี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่ ด้านการสื่อสารโทรคมนาคม เทคโนโลยี
สารสนเทศ การพลังงาน การเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและ
วัฒนธรรม การสาธารณสุขโรค

นอกจากนี้ยังประกอบด้วยส่วนสนับสนุนในการบัญชาการ
ดังนี้

- **ศูนย์ประชาสัมพันธ์ร่วม** มีหน้าที่ประสานข้อมูล
เหตุการณ์กับส่วนต่าง ๆ เพื่อสื่อสารและประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้
กับประชาชนและสื่อมวลชน รวมทั้งปฏิบัติการทางจิตวิทยามวลชน
(กรมประชาสัมพันธ์เป็นหน่วยงานหลัก)

- **ที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ** มีหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะ
คำแนะนำข้อมูลทางวิชาการ การสังเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ และ
เทคนิคการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สาธารณสุขภัยที่เกิดขึ้น

- **ศูนย์ประสานการปฏิบัติ** หน้าที่ประสานงานกับ
หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ด้านกฎหมาย จุรการและ
กำลังพล

4. แนวทางการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่

4.1 การแจ้งเตือนภัย

สำหรับศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ ดำเนินการภายใต้ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกำหนดแนวทางการแจ้งเตือนภัย 4 ขั้นตอน ได้แก่

(1) **การเฝ้าระวังติดตาม** เป็นการติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ที่อาจส่งผลให้เกิด สาธารณภัย รวมทั้งทำหน้าที่เฝ้าระวัง ให้ข้อมูลและข่าวสารแก่ประชาชน โดยมีส่วนราชการและหน่วยงานเกี่ยวข้องที่มีความรู้และเครื่องมือทางเทคนิค

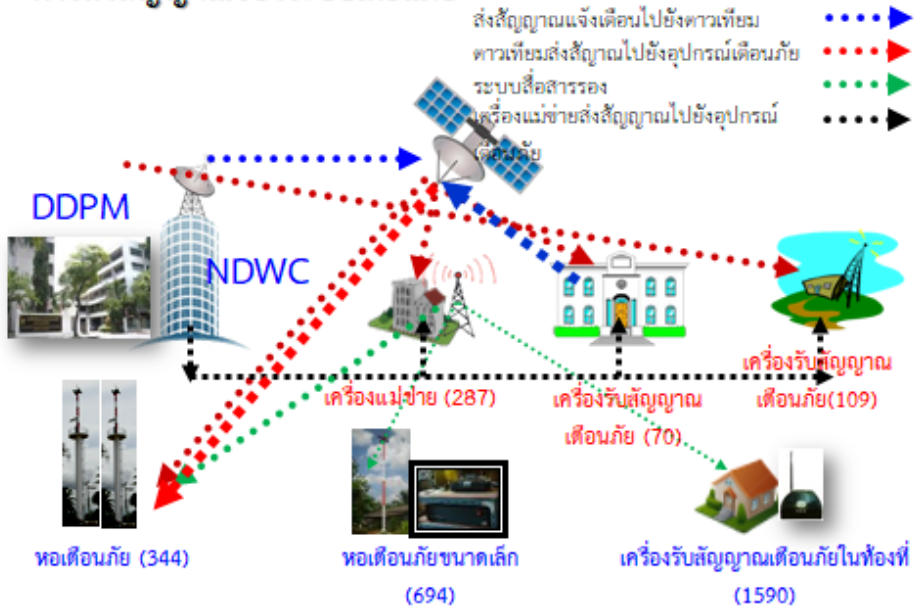
(2) **การแจ้งเตือนล่วงหน้า** เป็นการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่บ่งชี้ว่ามีแนวโน้มที่จะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงภัยไปยังส่วนราชการ หน่วยงาน กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แต่ละระดับ และประชาชน

(3) **การแจ้งเตือนภัย** เป็นการยืนยันข้อมูลว่ามีโอกาสเกิดสาธารณภัยมากกว่าร้อยละ 60 และเป็นการแจ้งแนวทางปฏิบัติให้กับส่วนราชการ หน่วยงาน กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแต่ละระดับ และประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย เพื่อให้เตรียมความพร้อมรับมือกับสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้น โดยให้มีการแจ้งเตือนภัยไม่ต่ำกว่า 72 ชั่วโมงก่อนเกิดภัย

(4) **การรับมือและการอพยพ** กำหนดแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติสำหรับส่วนราชการ หน่วยงาน และองค์กรเอกชนในการรับมือกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้น

การส่งสัญญาณของระบบเตือนภัย

ในส่วนของการส่งสัญญาณของระบบเตือนภัย ปก. โดย ศภข. จะกดส่งสัญญาณเตือนภัยโดยผ่านดาวเทียมไปยัง 3 จุด ประกอบด้วย 1. หอเตือนภัย 2. เครื่องแม่ข่าย และ 3. เครื่องรับสัญญาณดาวเทียม โดยสามารถเลือกได้ว่าจะส่งสัญญาณไปจุดไหน **(สัญลักษณ์ลูกศรสีน้ำเงิน)**

ปัจจุบันจำนวนหอเตือนภัย (ติดตั้งในพื้นที่เสี่ยง 344 แห่ง ในพื้นที่เสี่ยง) เครื่องแม่ข่าย (ติดตั้งที่เทศบาล/อบต. 287 แห่ง) และเครื่องรับสัญญาณดาวเทียม แบ่งเป็น ติดตั้งที่ศาลากลางจังหวัด 70 แห่ง (ยกเว้น 6 จังหวัด ปริมาณशल) และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย 109 แห่ง **(สัญลักษณ์ลูกศรสีแดง)**

ทั้งนี้จุดที่ 2 เครื่องแม่ข่าย (ติดตั้งที่เทศบาล/อบต.) สัญญาณจะผ่านจุดนี้ไปยัง หอเตือนภัยขนาดเล็ก 694 แห่ง และเครื่องรับสัญญาณเตือนภัยในห้องที่ ได้แก่วิทยุติดตามตัวผู้นำชุมชน **(สัญลักษณ์ลูกศรสีเขียว)**

การแจ้งเตือนสู่ประชาชน ศภช. โดย ปภ. จะแจ้งข้อมูลการเตือนภัยไปยัง ศูนย์ ปภ. เขต และ ปภ. จังหวัด หลังจากนั้น ศูนย์ ปภ. เขต และ ปภ. จังหวัดจะเป็นหน่วยกระจายข่าวการเตือนภัยสู่ประชาชน โดยผ่านหน่วยงานปกครองในพื้นที่ (อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน และ อปท.) และผู้นำชุมชนเพื่อแจ้งเตือนภัยได้อย่างครอบคลุม

สิ่งสำคัญสำหรับการป้องกันปัญหาต่างๆ จากสาธารณภัย

(1) การเตรียมความพร้อมป้องกันและหาวิธีการแก้ไขปัญหา รวมถึงปรับปรุงแผนการเผชิญเหตุ

(2) การประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ให้กับประชาชน เช่น การแจ้งเตือนสู่ประชาชนในทุกช่องทาง และให้จัดตั้งคณะทำงานติดตามสถานการณ์ รวมถึงกำหนดจุด/พื้นที่ปลอดภัย

(3) การเตรียมการเผชิญเหตุ ให้จัดระบบโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด อำเภอ และ ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน อปท. และมอบหมาย ฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อส. เฝ้าระวัง จัดชุดปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือ (ด้านดำรงชีพ) โดยให้ ผอ.จังหวัด กำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่ ในกรณีเกิดภัยในวงกว้าง ทั้งนี้จะต้องให้ความสำคัญกับการประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย และกำหนดขั้นตอน ในการสื่อสาร การบรรเทาทุกข์ การจัดการทรัพยากร รวมถึงการประชาสัมพันธ์ร่วม

(4) ให้จังหวัดกำชับ อปท. ที่อยู่ในพื้นที่ที่มีหอเตือนภัยตั้งอยู่ ดูแลรักษา ตรวจสอบ ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับประชาชนในพื้นที่ กรณีเมื่อตรวจแล้วไม่สามารถใช้งานได้ให้แจ้งกลับ ศภช. โดย ปภ. จะได้ดำเนินการแก้ไขต่อไป

(5) ให้จังหวัดกำหนดภารกิจที่เหมาะสมกับจิตอาสาที่เข้าร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการปฏิบัติงานเป็นสำคัญ

(6) กรณีเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ ให้ศูนย์อำนวยการใหญ่โครงการจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริจังหวัด (ศอญ. จังหวัด) เตรียมพร้อมปฏิบัติงานสนับสนุนช่วยเหลือป้องกันและแก้ไขปัญหา.

เทคนิคการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลในพื้นที่ให้สัมฤทธิ์

ร้อยตำรวจโท อาทิตย์ บุญญะโสภัท

อธิบดีกรมการปกครอง

“การขับเคลื่อนงานในพื้นที่ให้สัมฤทธิ์ผลได้นั้น ถือได้ว่า นายอำเภอเป็นกลไกสำคัญต่อการบริหารราชการภูมิภาคของผู้ว่าราชการจังหวัด”

ผู้ว่าราชการจังหวัดกับการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของนายอำเภอ

อธิบดีกรมการปกครองได้เน้นย้ำให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ศึกษาหรือทำความเข้าใจในภารกิจและอำนาจหน้าที่ของกรมการปกครอง ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2559 โดยเฉพาะในหัวข้อ **“การอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของนายอำเภอ”** ซึ่งกรมการปกครองมีหน้าที่สำคัญในการสนับสนุนการทำงานของนายอำเภออย่างเต็มที่ นอกจากนี้ กรมการปกครองยังมีกลไกการทำงานที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานในส่วนภูมิภาคและพื้นที่ โดยประกอบด้วย นายอำเภอ ปลัดอำเภอ สมาชิกองคกรอาสารักษาดินแดน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน ที่ถือเป็นฟันเฟืองสำคัญของผู้ว่าราชการจังหวัดในการทำงาน

ภารกิจ/อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2559

1. เสนอแนะนโยบายด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน	7. ดำเนินการและพัฒนาระบบงานทะเบียนราษฎร
2. ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน	8. ดำเนินการพัฒนาบุคลากรในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน
3. ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงภายใน	9. ดำเนินการสื่อสารเพื่อการบริหารงาน การรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงภายใน
4. สนับสนุนและส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและการเลือกตั้งทุกระดับ	10. “ <u>อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของนายอำเภอ</u> ”
5. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน	11. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย
6. ดำเนินการพัฒนาและบริหารการปกครองท้องที่	

นายอำเภอ เป็นผู้ที่ทำหน้าที่เสมือนรองจากผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารงานส่วนภูมิภาค เป็นตัวแทนสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจของส่วนราชการภูมิภาคในทุก ๆ เรื่อง ดังนั้น นายอำเภอจึงเป็นเหมือน **Area Manager** ที่ต้อง “**รู้งาน รู้พื้นที่ รู้คน และรู้เหตุการณ์**” ผู้ว่าราชการจังหวัดควรให้ความสำคัญในการให้ข้อมูลข่าวสาร งานนโยบายสำคัญ แนวทางแก้ไขปัญหาและสถานการณ์ แผนปฏิบัติงานประจำปี (Action Plan) และการปฏิบัติงานของส่วนราชการในทุก ๆ เรื่อง เพื่อเป็นการสร้างเป้าหมายการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกัน จนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้

สำหรับเครื่องมือสำคัญในการบริหารราชการ โดยเฉพาะการบริหารแผนงานปฏิบัติราชการ มี 3 ขั้นตอน ที่ต้องให้ความสำคัญ คือ

1. การวางแผน จัดลำดับความสำคัญของปัญหา ความต้องการของพื้นที่ เพื่อกำหนดแผนงานให้ชัดเจน และครอบคลุมในทุกพื้นที่ โดยการประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลทุกภาคส่วน ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และแนวทางการพัฒนาตามแผนพัฒนา รวมทั้งจะต้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนชาติฉบับที่ 12 และแผนภาค

2. การติดตามงาน ใช้ระบบติดตาม คอยแนะนำช่วยเหลือและทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลผลการปฏิบัติงาน เพื่อตรวจสอบแผนการดำเนินงานให้อยู่ในกรอบการบริหารจัดการที่ถูกต้อง และสามารถสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ทัวถึง และมีประสิทธิภาพ

3. การพัฒนางาน จะต้องทบทวน และประมวลผลการปฏิบัติงาน เพื่อทราบผลกระทบและปัญหาที่เกิดขึ้น อันเป็นแนวทางในการแก้ไขในครั้งต่อไป ที่จะนำไปพัฒนางานที่ให้ดียิ่งขึ้น

วิธีคิดที่สำคัญ

วิธีคิดในการปฏิบัติงาน ถือเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิบัติงานของผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่ละท่านต้องไปหาแนวทาง/ออกแบบการทำงานของตนเองให้ออกมาเป็นผลลัพธ์ที่ต้องการให้ได้ โดยเฉพาะการทำงานตาม **1) บทบาทหน้าที่** คือ การปฏิบัติตนในความรับผิดชอบตามหน้าที่ของตนเอง **2) ตามกฎหมาย** คือ การปฏิบัติตนตามหลักเกณฑ์หรืออำนาจของตนเองอย่างเต็มที่และสุจริตชอบ และ **3) ที่แสดงออกมาจริง** คือ การประพฤติตน แนวคิด หรือการทำงาน ที่สามารถสร้างการรับรู้จากบุคคลภายนอกว่าตนเองได้ทำงานหรือปฏิบัติตนตามที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ อย่างสมบูรณ์

แนวคิดในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

การนำแนวคิดในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้หลายวิธี โดยเฉพาะแนวคิดการรบแบบทหารที่นำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานได้ คือ **1) ยุทธศาสตร์** คือ การวางแผนตั้งเป้าหมายเพื่อให้ผลลัพธ์ออกมาเป็นไปตามเป้าหมาย **2) ยุทธการ** คือ การใช้เครื่องมือ/วิธีการ หรือแผนต่างๆ เข้ามาเป็นกลไกในการทำงาน และ **3) ยุทธวิธี** คือ วิธีการ/วิถีทางการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ในขณะที่เดียวกัน แนวคิดของ ก.พ. คือ **งาน งบ ระบบ คน** ยังคงเป็นวิธีการสำคัญในการบริหารงานที่สำคัญของผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งขึ้นอยู่กับกรอบการออกแบบแนวทางของแต่ละคนที่มีประสบการณ์แตกต่างกันไป นอกจากนี้ การมีอนุกรรมการของจังหวัดในประเด็นต่าง ๆ เช่น

ด้านเศรษฐกิจ ด้านเกษตร ด้านขยะ เป็นต้น จะเข้ามาเป็นกลไกเพื่อช่วยขับเคลื่อนการทำงานของผู้ว่าราชการจังหวัดได้ ซึ่งถือเป็นการดึงการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนและเอกชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงานของจังหวัดด้วย

วิธีการทำงาน/วิถีปฏิบัติ

หลักการงานที่อยากเน้นย้ำ คือ “Simplify” หรือ “การทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย” โดยเป็น 3 แนวทางย่อย ดังนี้ 1) การทำเรื่องใหญ่ให้เป็นเรื่องเล็ก 2) การทำเรื่องเล็กให้หมดไป และ 3) อย่าทำเรื่องไม่เป็นเรื่องให้เป็นเรื่อง ซึ่งการทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่ายนั้น ถือเป็นวิธีการทำงานที่สำคัญ ช่วยลดปัญหาที่มีความยุ่งยากซับซ้อนให้เข้าใจง่าย เป็นประโยชน์ต่อตัวผู้ว่าราชการจังหวัดเอง และเกิดความเข้าใจง่ายผู้ใต้บังคับบัญชา

สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง นอกจากนั้น ยังมีวิธีปฏิบัติ ที่เป็นหลักการปฏิบัติหรือความพึงพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ ซึ่งประกอบด้วย 3 คำสั้น ๆ 1) เรียบ 2) ง่าย และ 3) ประหยัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานที่ต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ และการประพடுத்தคน เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

การถอดบทเรียนจากการช่วยเหลือทีมหมูป่า

จากการที่ได้เข้าไปร่วมกับทีมปฏิบัติการเพื่อช่วยเหลือทีมหมูป่า จังหวัดเชียงราย ได้นำแนวความคิดการปฏิบัติงานของทีมช่วยเหลือนานาชาติที่น่าสนใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน ซึ่งน่าจะนำมาเป็นแนวคิด/หลักการที่สำคัญของการบริหารงานได้ โดยประกอบด้วย

- 1) We are here for the same purpose – ทุกคนที่มาอยู่ที่นี่ล้วนมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน
- 2) Respect – เคารพในการทำงานต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน
- 3) Speak Human Language – ใช้ภาษาที่สื่อสารได้เข้าใจง่าย
 - Clear – มีความชัดเจนทั้งข้อความ และภาษาที่ใช้
 - Concise – พูดให้กระชับ
 - Direct to the point – บอกความต้องการได้อย่างชัดเจน
- 4) Respect Diversity - เคารพในความแตกต่างที่หลากหลาย
- 5) No Discrimination - ไม่แบ่งแยกหรือมีอคติ
- 6) No idea is stupid idea - ไม่มีความคิดใดเป็นความคิดที่โง่ทั้งหมด ต้องพยายามรับฟังและทำความเข้าใจ.

ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัด

นายสุรอรท ทองนิรมล

มีประเด็นสำคัญ ๆ ที่เล่าสู่กันฟังและฝากไว้ให้ตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดทุกท่านใช้เป็นข้อคิด/แนวทางการปฏิบัติราชการ โดยเน้นย้ำสาระสำคัญ ดังนี้

- ให้ศึกษานโยบายของรัฐบาลอย่างชัดเจน แล้วนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติด้วยการวางระบบการจัดทำแผนงาน และจัดทำงบประมาณลงไปพัฒนาในพื้นที่ ต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินงานที่เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง มีระบบการตรวจสอบ ติดตาม กำกับดูแล และประเมินผล

โครงการรัฐบาลที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่พบปัญหาว่าประชาชนไม่ค่อยรู้เรื่องเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ เนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ การสื่อสารแบบทางเดียว มีจุดอ่อน เป็นการสื่อสารแบบทางการและเข้าไม่ถึงประชาชน ทำให้ประชาชนไม่รู้ว่ารัฐบาลทำอะไร ดังนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องเป็นหลักสำคัญ โดยเฉพาะการสื่อสารส่งต่อสาระสำคัญของนโยบายรัฐบาล การถอดบทเรียน ให้ประชาชนรู้เป้าหมาย และความมุ่งหวังของรัฐบาลที่ต้องการให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร และเข้าใจอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความร่วมมือทั้งภาคราชการ ประสานสอดคล้องกับภาคประชาชน จนนโยบายสำคัญต่างๆ สามารถขับเคลื่อนได้ถูกทิศทาง

● **การบำบัดทุกข์ บำรุงสุข** การแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนมีความสำคัญต่อผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ เนื่องจากเป็นบุคคลสำคัญที่ช่วยแก้ไขปัญหาคได้ และประชาชนคาดหวังว่าจะได้รับความเป็นธรรม ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดต้องปฏิบัติตนให้เป็นที่น่าเชื่อถือ ประชาชนไว้วางใจ เป็นที่พึ่งของประชาชนได้ และต้องลงพื้นที่ด้วยตนเอง เข้าถึงประชาชน เข้าถึงงาน เข้าถึงปัญหา เพื่อศึกษาปัญหาจากสถานการณ์จริง รวมทั้งมอบนโยบาย กระจายงานให้นายอำเภอ กำกับดูแลผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่ไปปฏิบัติ เพื่อให้สามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาคได้ตั้งแต่ระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะช่วยบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ให้แก่ประชาชน พร้อมกับการติดตามผลการดำเนินงาน และให้มีการรายงานผลงานต่าง ๆ ทั้งเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ จากศูนย์ดำรงธรรม เพื่อทราบปัญหาที่เกิดขึ้น และนำไปช่วยแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนให้กับประชาชนได้ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทันทั่วทั้งที่ และควรออกงานมวลชน เช่น งานแต่งงาน งานบวช หรืองานศพ ของประชาชนในพื้นที่บ้าง เพื่อพบปะเยี่ยมเยียนประชาชน อันเป็นการสร้างมวลชนในพื้นที่ให้เกิดขึ้น

● **สถาบันพระมหากษัตริย์**

กรณีสานของสถาบันพระมหากษัตริย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดควรจะไปด้วยตนเองทุกครั้ง เพื่อเป็นการสนองงานของสถาบันพระมหากษัตริย์ การกล่าวถวายรายงานต้องมีการเตรียมความพร้อมให้ถูกต้องทุกเรื่องห้ามผิดพลาดเด็ดขาด ดังนี้

1. งานรัฐพิธี งานรับเสด็จ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดถือว่าเป็นหน้าที่ ตั้งแต่การเตรียมการหารือกับสำนักพระราชวัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องดูแลโดยใกล้ชิดจนกว่าจะพ้นจากพื้นที่จังหวัดจึงจะถือว่าภารกิจเสร็จเรียบร้อย

2. มารยาทในการร่วมโต๊ะเสวย ควรศึกษาให้ถูกต้องตามพิธีการ

3. งานพระราชพิธี งานรัฐพิธี ควรทำตามกำหนดการที่กำหนดไว้

● วิธีการปฏิบัติตนที่เหมาะสม

1. ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รับงานนโยบายจากรัฐบาล ถือเป็นผู้แทนของรัฐบาลที่ทำหน้าที่สนองนโยบายของรัฐบาล ดังนั้นผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องดำเนินการหรือบริหารจัดการ สิ่งใดที่เป็นเรื่องสำคัญ เป็นปัญหาที่นายกรัฐมนตรีและรัฐบาลต้องแก้ไขในพื้นที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องเป็นผู้แก้ไขในลำดับแรก เพราะท่านคือผู้แทนของรัฐบาลที่ใกล้ชิดกับพี่น้องประชาชนมากที่สุด และควรมีการมอบหมายงานให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดไปดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการทำงานที่รวดเร็ว ไม่ล่าช้า และตอบสนองความต้องการกับประชาชนได้ทันที

2. การทำงานเพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ภายใต้กรอบของกฎหมาย การใช้ดุลพินิจ ต้องใช้ระเบียบแบบแผนเป็นหลัก ซึ่งต้องศึกษากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้เข้าใจและปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง

3. การปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด พิจารณาถึงผลได้ผลเสียให้มาก มีความซื่อสัตย์สุจริต ตรงต่อเวลา เช่น การนัดหมายกับส่วนราชการ ประชาชน การประชุม การนัดหมายต่าง ๆ ต้องตรงต่อเวลาในทุกกรณี

4. การกำกับดูแลงานของท้องถิ่น ต้องศึกษาระเบียบกฎหมายของท้องถิ่นให้เข้าใจและบังคับใช้ให้ถูกต้อง

5. การปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน ต้องทำด้วยความระมัดระวัง มีความพอดี พอประมาณ มีความละเอียดรอบคอบ พึงรักษาชื่อเสียงไว้อย่าให้เสียหาย

6. ก่อนเข้าจวนผู้ว่าราชการจังหวัด และการเข้าศาลากลางจังหวัด ควรจัดรูปทำความเคารพ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ก่อน

ทั้งนี้ จากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมาก็ได้นำมาถ่ายทอด เพื่อชี้ทิศทางให้แนวทางการปฏิบัติงาน และปฏิบัติตน มีความถูกต้อง เหมาะสม มีประโยชน์ในการปฏิบัติราชการต่อไป.

สถาบันดำรงราชานุภาพ
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

www.stabundamrong.go.th